

Naturvårdsverket
NV-06488-24

Yttrande gällande delgeneralplan och innehåll i kommande miljökonsekvensbeskrivning för Haapamaa vindkraftpark i Torneå kommun, Finland

Miljöministeriet i Finland har underrättat Sverige om planerna på vindkraftpark i Haapamaa, Torneå kommun. Underrättelsen följer artikel 3 i Esbokonventionen. Miljöministeriet har också genom en separat skrivelse underrättat Sverige, enligt artikel 7 i protokoll om strategiska miljöbedömningar, om Torneå kommuns delgeneralplan för vindkraftparken Haapamaa.

Naturvårdsverket är enligt miljöbedömningsförordningen ansvarig myndighet för att lämna och ta emot underrättelser och i övrigt fullgöra miljökonsekvensbeskrivningar i ett gränsöverskridande sammanhang. Svenska myndigheter, organisationer och allmänhet har getts möjligheter att lämna synpunkter på planerade projektet och delgeneralplan för vindkraftpark Haapamaa i Torneå kommun som antas medföra betydande konsekvenser på miljö och hälsa för Sverige.

Haparanda stad har fått möjlighet att lämna synpunkter på det föreslagna bedömningsprogrammet för miljökonsekvenser samt på program för deltagande och bedömning av den kommunala planen samt vad som bör ingå i kommande miljökonsekvensbeskrivning.

Planområde

Vindkraftparken planeras att anläggas ca 30 kilometer norr om Torneå stad och ca 9 kilometer från riksgränsen mellan Sverige och Finland. Planområdets areal är cirka 7 200 hektar, området består främst av skogsmark. Omkring 56 vindkraftverk planeras i området. Vindkraftverkens totala höjd kommer att vara högst 300 meter och rotordiameter högst 200 meter samt en enhetseffekt på omkring 6–10 megawatt (MW).

Kraftledningarna för vindkraftverken kommer att anslutas till stamnätet med kraftledning på 400 kV.

Planens syfte

Syftet med delgeneralplanen är att möjliggöra anläggning av vindkraft för det aktuella området.

Syfte med Haapamaa vindkraftsprojekt

Syftet med Haapamaa vindkraftsprojekt är att producera förnybar el. Vindkraftverken bidrar till ökad självförsörjning av energi i Finland samt att uppnå Finlands klimatmål för energiproduktion och klimat.

Samhällsbyggnads synpunkter

Delgeneralplan

Haparanda Stads översiktsplan

Haparanda Stads översiktsplan, antagen 18 december 2023, är man positiv till förnyelsebara energier såsom solenergi och vindkraft i bra lokaliseringar. Idag är Haparanda Stad omgiven av vindkraftverk i flera riktningar i skärgården/kusten och Torne älvdal. Det mest sårbara och unika miljöerna bedöms vara dem flacka skärgården/kusten samt Torneälv dalen och därför är Haparanda Stad restriktiv till vindkraftsetableringar i Torne älv dal, kust och skärgård.

Alternativa placeringar

För delgeneralplanen behöver man redogöra för alternativa placeringar för vindkraftsparken och jämföra placeringarna mot varandra utifrån miljöpåverkan på omgivningen. Sedan motivera varför vald placering är vald i jämförelse med de andra tänkbara placeringarna.

Miljökonsekvensbedömning

Landskapsbild

Torne älv i Tornedalen utgör en gräns mellan Finland och Sverige, älven är ett Natura 2000 – område. Området kännetecknas av ett landskap med öppna jordbruksmarker med inslag av skogsmark. Mark- och vattenområden längs med Torne älv har värdefulla kulturvärden och naturvärden som behöver skyddas från åtgärder som har en negativ störning på området. Påverkan på landskapsbilden blir väsentlig och därför behöver ett visuellt material redovisas och utredningar om vilken påverkan kan bli på naturvärden och kulturvärden i området.

Störningar från vindkraftverken är visuella, ljus och skugga och hur dessa upplevs är individuellt. För att få en uppfattning om störningar kan bli så behöver ett brett visualiseringsmaterial tas fram som redovisar hur vindparkens påverkan i olika väderlekar och luftspegling samt vid olika tidpunkter på året och även vid skymning/mörker, då kraftverken har belysning. I Torneå kommun planeras ett flertal vindkraftsparker på land och en i havsområdet som angränsar till Sverige. Haapamaa vindkraftsprojekt ligger i ett skogsområde där man planerat för ett flertal vindkraftsparker i varierad storlek. Visualiserings materialet som tas fram för Haapamaa vindkraftsprojekt behöver utökas med visualiserings material för samtliga

planerade vindkraftparker i området. Samt att visualisering sker från flertal platser från den svenska sidan.

Naturmiljö

Vid utredning av eventuell påverkan på djur och växter vid anläggning av Haapamaa vindkraftpark, Utredningen behöver även omfatta en redogörelse för konsekvenser på växt och djurliv från samtliga planerade vindkraftparker. Utredningen bör även beakta hur djur och växter påverkas på svenska sidan direkt eller indirekt av den planerade vindkraftpark/er kortsiktigt men även långsiktigt.

Kumulativa effekter

Det finns ett flertal planeringsprojekt för anläggning av vindkraftparker i Torneå stad men speciellt i närheten av detta projektområde. Om alla pågående projekt och planerade vindkraftsprojekt blir av kommer den totala påverkan bli större än från en enstaka vindkraftpark. Därför behöver man titta på den totala påverkan som kan bli från alla planerade vindkraftparker i området och redovisa det i miljökonsekvensbeskrivningen.

Yttrande i enlighet med Samhällsbyggnadsnämndens delegationsordning, SBN § 30/2024.

Samhällsbyggnadsnämnden

Miia Jakobsson
Bygg- och miljöchef